

POLSKI INSTYTUT NAUKOWY W KANADZIE I BIBLIOTEKA POLSKA ODDZIAŁ W OTTAWIE

P.O. Box 8711, Station "T", Ottawa, Ontario K1G 3J1

Profesor dr Andrzej Hubert Ruszkowski 1910-2002

W niedzielę dnia 21 kwietnia 2002 nagle odszedł do wieczności nasz przyjaciel Profesor Andrzej Hubert (2-ga imion) Ruszkowski, człowiek wielkiego serca, prawnik, światowej sławy krytyk filmowy, nauczyciel akademicki w Peru, Stanach Zjednoczonych i w Kanadzie, członek honorowy Zarządu Głównego i Honorowy Prezes Oddziału Ottawskiego Polskiego Instytutu Naukowego w Kanadzie. Wielki patriota, niestrudzony działacz społeczny, erudyta i poliglota, przedstawiciel odchodzącego pokolenia lat międzywojennych. Profesor Andrzej Ruszkowski ur. się 16 listopada 1910 r. w Kijowie jako syn Jana, znanego później profesora okulistyki i Janiny z domu Sobolewskiej. Wychowany był w rodzinie szlacheckiej starożytnego znaku Pobog, przepojonej patriotyzmem i oddaniem dla Boga, Ojczyzny i bliźnich. W 1928 r. zdał maturę w Państwowym Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Warszawie. Studia prawnicze odbył w latach 1928-1932 w Uniwersytecie Warszawskim. Doktorat z prawa przedstawił i obronił na Université de Lille we Francji w 1935 r. W latach młodości członek organizacji studenckich o profilu chrześcijańsko-narodowym, związany później przez wiele lat z polskim ruchem narodowym. Miedzy innymi pierwszy prezes Związku Akademickich Stowarzyszeń Katolickich w Warszawie 1932-1933, kierownik Wydziału Zagranicznego Naczelnego Komitetu Akademickiego w Warszawie 1932-1933. Aplikant adwokacki 1932-1938; dziennikarz pism warszawskich; krytyk filmowy i sekretarz Polskiego Związku Producentów Filmowych (PZPF) w Warszawie 1932-1939; adwokat i radca prawny PZPF oraz kilku innych przedsiębiorstw filmowych w 1939 r.; sekretarz komisji prawnej przy Międzynarodowej Izbie Filmowej; szef biura filmowego

Ministerstwa Informacji i Dokumentacji Rządu RP na uchodźstwie we Francji w latach 1939-1940; delegat Polskiego Czerwonego Krzyża w Lourdes, a następnie w Lyonie i w Paryżu 1940-1944. Po wyzwoleniu Francji współpracownik Katolickiej Centrali Filmowej w Paryżu 1945-1952; sekretarz generalny ds. kontaktów zewnętrznych Międzynarodowej Katolickiej Organizacji Filmowej (O.C.I.C.) 1946-1956; członek jury międzynarodowych festiwali filmowych m.in. w Cannes, Wenecji i Punta del Este. W latach 1948-1953 redaktor "International Film Review" wydawanego w trzech językach. Emigruje w 1952 r. do Peru gdzie zostaje profesorem Papieskiego Uniwersytetu Katolickiego w Limie. Korespondent agencji prasowej "Noticias Catolicas" w Waszyngtonie 1956-1961; redaktor naczelny tygodnika Archidiecezji Lima "Actualidad" 1962-1964; wicedyrektor biura prasowego Komitetu Biskupów Ameryki Łacińskiej podczas 3-ciej Sesji Soboru watykańskiego II w 1964 r.; doradca Papieskiej Komisji ds. Masowej Komunikacji (członek pięcioosobowego zespołu odpowiedzialnego za redakcję ostatecznej wersji Instrukcji Duszpasterskiej Communio et Progressio). W 1970 r.; stypendysta Fundacji Fullbright'a (opracował studium socjologiczne o Sidney Poitier) i wykładowca na Loyola University w Chicago 1966-1967. W 1968 r. emigruje do Kanady na zaproszenie Saint Paul University gdzie tworzy wydziały komunikacji społecznej na Saint Paul University i na Uniwersytecie Ottawskim 1968-1985; visiting professor Uniwersytetu Gregoriańskiego w Rzymie 1983-1986. W 1976 r. przechodzi oficjalnie na emeryturę jako profesor Saint Paul University i University of Ottawa. W latach 1972-1976 członek oficjalnej delegacji Stolicy Apostolskiej na Ogólne Zgromadzenie ONZ w Nowym Jorku. Autor licznych artykułów, krytyk filmowych, broszur oraz trzech książek. Oddany nauczyciel akademicki wielu pokoleń dziennikarzy i specjalistów od środków masowej komunikacji społecznej. Współorganizator pierwszych Światowych Kongresów Apostolstwa Świeckich w Rzymie w 1951 r. i 1956 r. Podczas swoich lat pracy w różnych krajach prezes następujących organizacji: Zrzeszenia Młodych Prawników w Polsce w 1939 r., Koła "Veritas" w Paryżu 1946-1952, Oddziału Ottawskiego Polskiego Instytutu Naukowego w Kanadzie 1974-1989. Członek pierwszej Rady Międzynarodowego Ruchu Inteligencji Katolickiej "Pax Romana" 1947-1950. Laureat nagród Association of Roman Catholic Communicators of Canada w 1986 r. i 1999 r. Doktor honoris causa Uniwersytetu Montrealskiego w 1962 r. W 1988 r. nazwano Jego imieniem jedną z sal wykładowych Uniwersytetu Ottawskiego. W uznaniu zasług dla Kościoła Powszechnego Stolica Apostolska przyznała mu Krzyż Komandorski Papieskiego Orderu Św. Grzegorza Wielkiego. Za pracę w podziemiu na terenie okupowanej Francji, Profesor Ruszkowski został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami. W późniejszym czasie odznaczony również Palmami Akademickimi Republiki Francuskiej. W latach 70-tych i 80-tych członek Północno-Amerykańskiego Studium ds. Polskich. Profesor Ruszkowski pełnił też funkcję wiceprezesa Kongresu Polonii Kanadyjskiej w latach 70-tych.

Profesor Ruszkowski całym swym życiem służył idei wolnej i niepodległej Polski, przeżywał Jej klęski i dwukrotnie był świadkiem odzyskania przez Nią Niepodległości w 1918 r. i 1989 r. Wierny wyznawca Krzyża Świętego był przykładem nowoczesnego chrześcijanina XX wieku. Zawsze pełen ducha tolerancji i zrozumienia cierpienia innych ludzi. Niestrudzony działacz społeczny, twórca wielu projektów w naszym Instytucie.

Nasz najwierniejszy przyjaciel. Pozostawił po sobie wdowę Panią Mecenas Irenę Loga-Ruszkowską, dwoje dzieci, Jana Pawła i córkę Marię, zamężną Babińską, sześciu wnuków i dziewięcioro prawnucząt, Siostrę Janinę Kościelską w Londynie, dalszą rodzinę oraz liczne grona przyjaciół w różnych krajach świata.

W imieniu swoim własnym i Zarządu Ottawskiego Polskiego Instytutu Naukowego w Kanadzie składam Szanownej Wdowie Pani Mecenas Irenie Loga-Ruszkowskiej, Synowi Janowi-Pawłowi, i Córce Marii zamężnej Babińskiej wraz z Rodzinami, Siostrze Pani Janinie Kościelskiej, moje głębokie wyrazy współczucia i wielkiego żalu z powodu tak wielkiej straty.

Andrzej Ruszkowski był dla nas wzorem i pozostanie na zawsze w naszej pamięci.

Żegnaj Panie Profesorze!

Żegnaj Andrzeju, nasz Wierny Przyjacielu!

Aleksander Maciej Jabłoński